

SIMONA ŠIRVYDAITĖ

Verkių dvaro sodybos teritorijos (u.k. 756), Verkių g. 79, Vilniaus m.,

2011 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita

ATASKAITA

2011

VILNIUS

TURINYS

ĮVADAS.....	2
TYRIMŲ ISTORIJA.....	3
ŠURFŲ APRAŠYMAI.....	5
IŠVADOS.....	8
RADINIŲ APRAŠYMAI.....	9
ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS.....	10
ILIUSTRACIJOS.....	12
PRIEDŲ SĄRAŠAS.....	21
PRIEDAI.....	22

IVADAS

2011 metų gegužės 7 dieną buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai Verkių g.79 esančiame sklype (**pav.32**), priklausančiame A. Didžiokui, kuriame numatoma rekonstruoti gyvenąjį namą bei ūkinį pastatą vietose. Sklypas yra pietvakarinėje Verkių dvaro sodybos dalyje (u.k.765) (**planas 1**). Archeologiniams žvalgomiesiems tyrimams vadovavo Simona Širvydaitė, Kultūros paveldo departamentas šiems tyrimams 2010-05-04 išdavė leidimą Nr.64 (**priedas 1**).

Pagal mokslinės archeologijos komisijos 2010-04-26 patvirtintą tyrimų projektą, archeologiniai žvalgomieji tyrimai atlikti kasant aštuonis $1 \times 1 \text{ m}^2$ dydžio šurfus (po du $1 \times 1 \text{ m}^2$ šurfus šalia rekonstruojamų pastatų ir keturis $1 \times 1 \text{ m}^2$ šurfus kasant tolygiai viso sklypo plote) (**planas 2**), siekiant nustatyti ar sklype yra susiformavęs archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis. Tyrimų metu buvo ištirtas bendras 8 m^2 plotas.

Šurfai orientuoti pagal pasaulio šalis. Ekspedicijoje buvo naudojamas fotoaparatas ir metalo ieškiklis Minelab x-tera 70, kuriuo papildomai buvo žvalgomos iš šurfų išmestos žemės. Šurfų koordinatės pateikiamos LKS 94 koordinačių sistemoje.

TYRIMŲ ISTORIJA

Verkiai istoriniuose šaltiniuose minimi nuo XIV amžiaus antros pusės. Žinoma, jog 1387 metais Jogaila, įsteigęs Vilniuje vyskupiją, jos vyskupams, be kitų žemių užrašė Verkius vasarvieteį pastatyti. Paskutinis Verkiuose pasistatydino vyskupas I. J. Masalskis. XVIII a. antroje pusėje. Verkių klasicistinis ansamblis buvo suprojektuotas ir pradėtas statyti 1769 metais Lietuvos architekto Martyno Knakfuso, iš jo rūmų statybą perėmė Laurynas Stuoka-Gucevičius, dirbęs Verkiuose iki 1788 metų. 1842-1844 metais Verkių rūmai buvo rekonstruoti: išgriauti iki tol stovėję centriniai rūmai, prie šoninio rytinio sparno pristatyti šiaurinio galo bokštas, salės priestatas, kitame pastato gale prijungta stiklo ir geležies konstrukcijos oranžerija. Dabartinė buvusi Verkių dvaro sodyba užima 82,4 hektaro bendrą plotą, joje išsidėstę 29 dvaro pastatai.

Verkių dvaro sodybos komplekso teritorijoje archeologiniai tyrimai buvo atlikti 2005 metais, užvažiuojamųjų namų teritorijoje (u.k.24996). Iširtas 47 m² bendras plotas. Įrengiant naujas betoninis grndis arklidėse žvalgytas 430 m² plotas. Archeologiškai vertingų radinių šiame plote nerasta¹.

2007 m. APC „Anti-qua“ atliko žvalgomuosius tyrinėjimus Verkių dvaro sodybos viršutiniame parke (u.k.25022). Iširti 32 įvairių dydžių (2x2, 2x3, 2x4 m) šurfai, atlikti kiti mažesnės apimties archeologiniai darbai. Žvalgomieji tyrinėjimai vyko numatomų rekonstruoti ir atkurti XIX a. parko takų vietoje. Iširtas 154 m² plotas, kuriame aptika XIX a. vidurio – XX a. pradžios amžiumi datuojamų radinių. Ankstyviausi 2007 m. tyrimų metu aptikti radiniai datuojami XVI a.²

2010 metais archeologiniai žvalgymai atlikti Verkių dvaro sodybos teritorijoje (u.k.756), būsimu ūkinio pastato vietoje (Verkių g.77). Iširtas 6 m² plotas, kuriame aptikta XVIII-XIX amžiumi datuojamų radinių³.

¹ Žukovskis R., Verkių dvaro sodybos užvažiuojamieji namai // *Archeotaginiai tyrinejinai Lietuvoje 2005 metais*. V., 2006, p.207.

² Girlevičius L., Verkių dvaro sodybos viršutinis parkas // *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 metais*. V., 2008, p.249.

³ Mačiulis M., *Verkių g.77, Vilniaus m. Verkių dvaro sodybos teritorijoje (u.k. 756) archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita*. V., 2010, p.10.

1987 metais pradėti archeologiniai tyrimai Aukštutiniame parke (vadovas A. Varnas), kurių metu buvo iškasta 30x1 m dydžio perkasa skersai kalvos, ties apžvalgos aikštele, aptiktas kultūrinis sluoksnis iš ne ankstesnio kaip XVII a. grunto⁴.

1988 metais pradėtas tyrinėti kalvos pietinis galas. Čia aptiktas 1,5–3 metrų storio, ne ankstyvesnio kaip XVII a. supiltinio grunto bei statybinių griuvenų sluoksnis. 1990 metais buvo baigti šios vietos tyrimai, viso atidengtas 600 kvadratinų metrų plotas⁵. Tiriamo ploto, šiaurės rytinėje dalyje, aptikta neolito laikų gyvenvietės pėdsakų- chaotiškai išsidėsčiusių 5-10 cm skersmens stulpaduobių bei kelių židinių liekanų, virš jų 0,5 m storio pilkšvo, tikriausiai supustyto smėlio sluoksnis, datuojamas XV-XVI a. Taip pat atidengtos, kaip spėjama pagoniškos šventyklos 7x5 m dydžio molio ir akmens grindinys ir mūrinės koplyčios, ribojusios grindinį, XVI a., likučiai.

Kalvos vakariniame šlaite iškasta 5x2 žvalgomoji perkasa. Aptikti šiaurės pietų kryptimi besitęsiančio mūro fragmentas, datuojamas XVI-XVII a. 1991 metais atidengtas 150 kvadratinų metrų plotas į rytus nuo buvusių I. Masalskio centrinių rūmų. Taip pat buvo padarytas kalvelės, esančios apie 70 metrų į šiaurę nuo rytinės ofcinos skersinis pjūvis. 1990-1991 metais parko šiaurinėje dalyje, atliekant žemės kasimo darbų archeologinę priežiūrą, plote į rytus nuo Mažųjų rūmų aptiktas permaišytas žemės sluoksnis, kuris remiantis negausia keramika bei statybinėmis griuvenomis, datuojamas XVIII-XIX a⁶.

2011 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu tirtas plotas pietvakarinėje Verkių dvaro sodybos (u.k.756) dalyje, kurioje numatoma rekonstruoti gyvenąjį namą bei ūkinį pastatą, esančioje už 41 m PR kryptimi nuo Verkių dvaro sodybos vilos (u.k.25003) ir 122 m PV kryptimi nuo Verkių dvaro sodybos malūnininko namo (u.k.25011).

⁴ Varnas A., Archeologiniai tyrimai Verkių parke 1990 ir 1991m.// *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1990 ir 1991 metais*. V., 1992, p. 65

⁵ Varnas A., Archeologiniai tyrimai Verkių parke 1990 ir 1991m.// *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1990 ir 1991 metais*. V., 1992, p. 67

⁶ Ten pat, p. 70

ŠURFŲ APRAŠYMAI

Šurfas Nr. 1 (pav.1; 2; 19)

Šurfas kastas 1 m atstumu Š kryptimi nuo gyvenamojo namo Š sienos, ŠV jo kampe. Šurfas orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068692, y 584001. Nukasus 5 cm storio velėnos sluoksnį, šurfe atkastas 30 cm armens – maišytos juodos žemės sluoksnis, kuriame rasta XX a. **žiasto indelio dugnas, padengtas gelsva glazūra ir žiesto puodo šukė, iš vidaus ornamentuota horizontaliomis linijomis (pav.27)**, po juo – 95 cm šviesiai rudos žemės sluoksnis, kuriame rasta XX antros pusės buitinių atliekų. Įžemis, molingas gelsvos spalvos smėlis, pasiektas 125 cm gylyje. Šurfas iškastas iki 130 cm gylio.

Šurfas Nr. 2 (pav.3; 4; 5; 20)

Šurfas kastas 1,2 m atstumu R kryptimi nuo P gyvenamojo namo sienos ir 3 m atstumu P kryptimi nuo Š gyvenamojo namo sienos, PR jo kampe. Šurfas orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068678, y 584007. Nukasus 5 cm storio velėnos sluoksnį, šurfe atkastas 20 cm armens – maišytos juodos žemės sluoksnis, kuriame rasta **žiasto puodo šukė su grūsto granito priemaišomis (pav.28)**, po juo – 30 cm šviesiai rudos žemės su juodesnės žemės priemaišomis sluoksnis, pereinančios į 50 cm gelsvos žemės sluoksnį. Šiame sluoksnyje, 80 cm gylyje, aptiktas 30x17x15 cm skersmens akmuo, po juo, 1,1 m gylyje – 55x70 cm skersmens dėmė. Padarius vertikalų duobės pjūvį (**pav.6**) šurfas įgilintas dar 30 cm, tačiau radinių duobėje nerasta. Įžemis, molingas gelsvos spalvos smėlis, pasiektas 105 cm gylyje. Šurfas iškastas iki 110 cm gylio.

Šurfas Nr. 3 (pav.7; 8; 21)

Šurfas kastas 13 m atstumu ŠV kryptimi nuo ŠV gyvenamojo namo kampo, ŠV sklypo kampe. Šurfas orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068699, y 583991. Nukasus 5 cm storio velėnos sluoksnį, šurfe atkastas 30 cm armens –

maišytos juodos žemės sluoksnis, po juo – 30-35 cm šviesiai rudos žemės su juodesnės žemės priemaišomis sluoksnis. Įžemis, molingas gelsvos spalvos smėlis, pasiektas 65 cm gylyje. Šurfe radinių neaptikta. Kultūrinio sluoksnio nerasta. Šurfas iškastas iki 70 cm gylio.

Šurfas Nr. 4 (pav.9; 10; 22)

Šurfas kastas 7 m atstumu V kryptimi nuo V gyvenamojo namo sienos, V jo pusėje. Šurfas orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068683, y 583990. Nukalus 5 cm storio velėnos sluoksnį, šurfe atkastas 30 cm permaišyto tamsaus rudo molio sluoksnis, po juo – 15-20 cm statybinių griuvenų (plytų, gelžgalių) sluoksnis, po juo - 20 cm šviesiai rudos žemės su molio intarpais sluoksnis. Įžemis, molingas gelsvos spalvos smėlis, pasiektas 75 cm gylyje. Šurfe radinių neaptikta. Kultūrinio sluoksnio nerasta. Šurfas iškastas iki 80 cm gylio.

Šurfas Nr. 5 (pav.11; 12; 23)

Šurfas kastas 6 m atstumu ŠV kryptimi nuo ŠV ūkinio pastato kampo, R sklypo kampe. Šurfas orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068695, y 584014. Nukalus 5 cm storio velėnos sluoksnį, šurfe atkastas 20-25 cm armens – maišytos juodos žemės sluoksnis, po juo – 30 cm šviesiai gelsvo smėlio su juodesnės žemės priemaišomis sluoksnis. Šiame sluoksnyje, 40 cm gylyje, rasta **žiesto puodo šukė grūsto granito priemaišomis (pav.29)**. Po šiuo sluoksniu, 60 cm gylyje, šviesiai rudos žemės su juodesnės žemės priemaišomis sluoksnyje išryškėjo buvusi 80 cm gylio ovalo formos duobė. Pietinė šurfo dalis buvusi perkasta. Įžemis, molingas gelsvos spalvos smėlis, pasiektas 1-1,4 m gylyje. Šurfas iškastas iki 1,4 m gylio.

Šurfas Nr. 6 (pav.13; 14; 24)

Šurfas kastas 2,8 m atstumu V kryptimi nuo V ūkinio pastato sienos, V jo pusėje. Šurfas orientuotas pagal pasaulio šalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068691, y

584021. Nukalus 5 cm storio velėnos sluoksni, ūrfe atkastas 10-15 cm armens – maišytos juodos žemės sluoksni, pereinantis į 30-60 cm storio šviesesnės žemės su juodesnės žemės priemaišomis sluoksni. Šiame sluoksnyje, rasta keletas radinių, tarp kurių vyrauja XX amžiaus vidurio - antros pusės buitinės atliekos – sukorodavusios veržlės, viny. Rastas korodavęs pjautuvas (neinventorintas), „kaimiškosios“ keramikos **žiesto puodo pakraštėlis, puoūtas horizontalių linių ornamentu, padengtas žalia glazūra, juodos keramikos ūukė ir žiesto puodo ūukė su grūsto granito priemaišomis (pav.30)**. Įžemis, molingas gelsvos spalvos smėlis, pasiektas 95 cm gylje. Šurfas iūkastas iki 1 m gylio.

Šurfas Nr. 7 (pav.15; 16; 25)

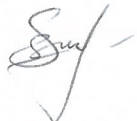
Šurfas kastas 1 m atstumu R kryptimi nuo R ūkinio pastato sienos, PR jo pusėje. Šurfas orientuotas pagal pasaulio ūalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068687, y 584030. Nukalus 5 cm storio velėnos sluoksni, ūrfe atkastas 30 cm permaišytos šviesiai gelsvos žemės sluoksni, po juo – permaišytos rudos-pilkos žemės sluoksni, kuriame gausu statybinių ūiukšlių – plytų, čerpių, gelžgalių, vinių, vielų, stiklo ūukių (greičiausiai buvusi ūiukšlių duobė). Iš radinių išsiskiria 1 m gylje, permaišytame sluoksnyje rastos trys XX a. **žiesto indo ūukės, padengtos rusva glazūra, žiesta ūukė, dengta žalsva glazūra ir žiesto puodo dugnelis su grūsto granito priemaišomis (pav.31)**. Įžemis dėl sienelių griuvimo grėsmės nepasiektas. Šurfas iūkastas iki 1,5 m gylio.

Šurfas Nr. 8 (pav.17; 18; 26)

Šurfas kastas 6,5 m atstumu R kryptimi nuo R gyvenamojo pastato sienos, PR sklypo pusėje. Šurfas orientuotas pagal pasaulio ūalis. Šurfo dydis 1x1 m. Šurfo centro koordinatės x 6068678, y 584019. Nukalus 5 cm storio velėnos sluoksni, ūrfe atkastas 45 cm armens – maišytos juodos žemės sluoksni. Įžemis, molingas šviesiai rudos spalvos smėlis, pasiektas 50 cm gylje. Šurfe radinių neaptikta. Kultūrinio sluoksnio nerasta. Šurfas iūkastas iki 80 cm gylio.

IŠVADOS

1. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu Verkių g.79 esančiame sklype, priklausančiame A. Didžiokui, buvo iškasti aštuoni 1 m^2 dydžio šurfai (po du $1\times 1\text{ m}^2$ šurfus šalia rekonstruojamų pastatų ir keturis $1\times 1\text{ m}^2$ šurfus kasant tolygiai viso sklypo plote). Ištirtas bendras 8 m^2 plotas.
2. Ištirtame plote archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta. Šurfluose Nr.1, Nr.2, Nr.5, Nr.6, Nr.7 fiksuotas iki 140 cm storio permaišytos žemės sluoksnis, kuriame rasta pavienių XVII a. pabaigos – XX a. pradžios radinių. Kituose šurfluose archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio neužfiksuota.
3. Radiniai perduoti Lietuvos nacionaliniam muziejui.

Archeologė Simona Širvyplaitė

RADINIŲ APRAŠYMAI

Eilės nr.	Vietovė	Radinių sąrašo inventarinis Nr.	Pav. Nr.	Vieta	Sluoksnis (H abs., gylis (m))	Indo rūšis	Išlikusi indo dalis	Radinių kiekiš	Keramikos rūšis				Formavimo technika	Išorinis		Profilis	Molis		Paviršius		Masės spalva	Glazūra		Ornamentika		Fragmento storis (mm)		Datuotina (a.)	Fragmento dydis (cm)	
									neglazūruota	baltas	akmens	glazūruota		angos skersmuo (mm)	dugno skersmuo (mm)		priemaišos	priemaišų kiekis	išorės spalva	vidaus spalva		spalva	vieta	ornamentas	vieta	min.	max.		Aukštis	Plotis
									x	x	x	x																		
1	Verkių g.79	1	27	Šūrfas Nr.1	40 cm	min.indas	dug.	1			x	ž		30			t.r.	rusva	t.r.	g.	vidus	horiz. br.	vid.	5	7	XX	4,3	1,7		
2	Verkių g.79	2	27	Šūrfas Nr.1	40 cm	p	s	1	x			ž			gr.g	m	g.	g.	g.					6	7	XVIII	3	4,8		
3	Verkių g.79	3	28	Šūrfas Nr.2	25 cm	p	s	1	x			ž			gr.g	g	r.	rusva	r.					1,1	1,3	XVII-XVIII	3,5	4,5		
4	Verkių g.79	4	29	Šūrfas Nr.5	40 cm	p	s	1	x			ž			gr.g	v	t.r.	š.r.	t.r.							XVIII	4,5	3,3		
5	Verkių g.79	5	30	Šūrfas Nr.6	30-60 cm	p	pk.	1			x	ž	s				ž.	ž.	rusva	ž.	abi p.	horiz. br.	išorė			XIX	3,1	4		
6	Verkių g.79	6	30	Šūrfas Nr.6	30-60 cm	p	s	1	x			ž					j.	j.	j.							XIX	3,3	2,4		
7	Verkių g.79	7	30	Šūrfas Nr.6	30-60 cm	p	s	1	x			ž			gr.g	v	r.	r.	r.								XVIII	2,2	1,5	
8	Verkių g.79	8	31	Šūrfas Nr.7	30-90 cm	p	s	1			x	ž					ž.	r.	rusva	ž.	išorė	horiz. br.	vid.			XIX	3,2	4,3		
9	Verkių g.79	9	31	Šūrfas Nr.7	30-90 cm	p	s	1			x	ž					g.	g.	rusva	g.	abi p.						XX	3,5	4,1	
10	Verkių g.79	10		Šūrfas Nr.7	30-90 cm	p	s	1			x	ž					g.	g.	rusva	g.	abi p.						XX	5	3,2	
11	Verkių g.79	11		Šūrfas Nr.7	30-90 cm	p	s	1			x	ž					g.	g.	rusva	g.	abi p.						XX	5,4	2,8	
12	Verkių g.79	12	31	Šūrfas Nr.7	30-90 cm	p	dug.	1	x			ž		36			gr.g	m	r.	r.	r.							XVII-XVIII	1,7	3,8

Sutrupinimai:

Formavimo technika: Ž – žiesta, L – lipdyta, apž – apžiesta. **Priemaišos:** gr.g – grūstas granitas, sm – smulkios mineralinės priemaišos. **Priemaišų gausumas:** g – gausu, m – mažai, v – vidutiniškai. **Spalva:** j – juoda, r – ruda, p – pilka, balt. – balta, r – ruda, šv. – šviesiai, t – tamsiai.

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

PLANAS 1 – Verkių dvaro sodybos (u.k.756) teritorijos ribų planas

PLANAS 2 – Tyrinėtų vietų situacijos planas

Foto. 1 Šūrfas Nr. 1 iš P pusės

Foto. 2 Šūrfas Nr. 1 iš R pusės

Foto. 3 Šūrfas Nr. 2 iš P pusės

Foto. 4 Šūrfas Nr. 2 iš Š pusės

Foto. 5 Šūrfas Nr. 2 iš R pusės

Foto. 6 Šurfo Nr. 2 duobės pjūvis

Foto. 7 Šūrfas Nr. 3 iš P pusės

Foto. 8 Šūrfas Nr. 3 iš R pusės

Foto. 9 Šūrfas Nr. 4 iš V pusės

Foto. 10 Šūrfas Nr. 4 iš Š pusės

Foto. 11 Šūrfas Nr. 5 iš P pusės

Foto. 12 Šūrfas Nr. 5 iš R pusės

Foto. 13 Šūrfas Nr. 6 iš V pusės

Foto. 14 Šūrfas Nr. 6 iš Š pusės

Foto. 15 Šūrfas Nr. 7 iš P pusės

Foto. 16 Šūrfas Nr. 7 iš Š pusės

Foto. 17 Šūrfas Nr. 8 iš P pusės

Foto. 18 Šūrfas Nr. 8 iš V pusės

Foto. 19 Užkastas šurfas Nr. 1

Foto. 20 Užkastas šurfas Nr. 2

Foto. 21 Užkastas šurfas Nr. 3

Foto. 22 Užkastas šurfas Nr. 4

Foto. 23 Užkastas šurfas Nr. 5

Foto. 24 Užkastas šurfas Nr. 6

Foto. 25 Užkastas šurfas Nr. 7

Foto. 26 Užkastas šurfas Nr. 8

Foto. 27 Šukės iš šurfo Nr. 1

Foto. 28 Šukė iš šurfo Nr. 2

Foto. 29 Šukė iš šurfo Nr. 5

Foto. 30 Šukės iš šurfo Nr. 6

Foto. 31 Šukės iš šurfo Nr. 7

Foto. 32 Verkių g.79 sklypas iš ŠR

----- 2005 metais R.Žukovskio tyrinėjimų vieta

----- 2006 metais L.Girilevičiaus tyrinėjimų vieta

■ 2010 metais M. Mačnio tyrinėjimų vieta

■ rekonstruojamo gyvenamo namo ir ūkinio pastato vieta

0 m 400 m

Foto. 1 Šūrfas Nr. 1 iš P pusės

Foto. 2 Šūrfas Nr. 1 iš R pusės

Foto. 3 Šūrfas Nr. 2 iš P pusės

Foto. 4 Šūrfas Nr. 2 iš Š pusės

Foto. 5 Šurfas Nr. 2 iš R pusės

Foto. 6 Šurfo Nr. 2 duobės pjūvis

Foto. 7 Šurfas Nr. 3 iš P pusės

Foto. 8 Šurfas Nr. 3 iš R pusės

Foto. 9 Šurfas Nr. 4 iš V pusės

Foto. 10 Šurfas Nr. 4 iš Š pusės

Foto. 11 Šurfas Nr. 5 iš P pusės

Foto. 12 Šurfas Nr. 5 iš R pusės

Foto. 13 Šurfas Nr. 6 iš V pusės

Foto. 14 Šurfas Nr. 6 iš Š pusės

Foto. 15 Šurfas Nr. 7 iš P pusės

Foto. 16 Šurfas Nr. 7 iš Š pusės

Foto. 17 Šurfas Nr. 8 iš P pusės

Foto. 18 Šurfas Nr. 8 iš V pusės

Foto. 19 Užkastas šurfas Nr. 1

Foto. 20 Užkastas šurfas Nr. 2

Foto. 21 Užkastas šurfas Nr. 3

Foto. 22 Užkastas šurfas Nr. 4

Foto. 23 Užkastas šurfas Nr. 5

Foto. 24 Užkastas šurfas Nr. 6

Foto. 25 Užkastas šurfas Nr. 7

Foto. 26 Užkastas šurfas Nr. 8

Foto. 27 Šukės iš šurfo Nr. 1 (inv.nr.1;2)

Foto. 28 Šukė iš šurfo Nr. 2 (inv.nr.3)

Foto. 29 Šukė iš šurfo Nr. 5 (inv.nr.4)

Foto. 30 Šukės iš šurfo Nr. 6 (inv.nr.5;6;7)

Foto. 31 Šukės iš šurfo Nr. 7 (inv.nr.8;12;9)

Foto. 32 Verkių g.79 sklypas iš ŠR

PRIEDŲ SĄRAŠAS

PRIEDAS 1 – Tyrimų projektas

PRIEDAS 2 - Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus.

PRIEDAS 3 – Radinių perdavimo aktas

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTUI

MOKSLINEI ARCHEOLOGIJOS KOMISIJAI

Verkių g.79, Vilniaus m. Verkių dvaro sodybos teritorijoje (unikalus kodas 756) archeologinių žvalgomųjų tyrimų

PROJEKTAS

2011 04 21

Verkių dvaro sodybos (u.k.756) teritorijoje, sklype, priklausančiame A. Didžiokui, rekonstruojamo gyvenamojo namo bei ūkinio pastato vietose numatomi vykdyti archeologiniai žvalgomieji tyrimai.

Verkiai istoriniuose šaltiniuose minimi nuo XIV amžiaus antros pusės. Žinoma, jog 1387 metais Jogaila, įsteigęs Vilniuje vyskupiją, jos vyskupams, be kitų žemių užrašė Verkius vasarvieteį pastatyti. Paskutinis Verkiuose pasistatydino vyskupas I. J. Masalskis. XVIII a. antroje pusėje. Verkių klasicistinis ansamblis buvo suprojektuotas ir pradėtas statyti 1769 metais Lietuvos architekto Martyno Knakfuso, iš jo rūmų statybą perėmė Laurynas Stuoka-Gucevičius, dirbęs Verkiuose iki 1788 metų. 1842-1844 metais Verkių rūmai buvo rekonstruoti: išgriauti iki tol stovėję centriniai rūmai, prie šoninio rytinio sparno pristatyti šiaurinio galo bokštas, salės priestatas, kitame pastato gale prijungta stiklo ir geležies konstrukcijos oranžerija. Dabartinė buvusi Verkių dvaro sodyba užima 82,4 hektaro bendrą plotą, joje išsidėstę 29 dvaro pastatai.

Verkių dvaro sodybos komplekso teritorijoje archeologiniai tyrimai buvo atlikti 2005 metais, užvažiuojamųjų namų teritorijoje (u.k.24996). Iširtas 47 m² bendras plotas⁷. 2007 metais archeologiniai tyrimai atlikti dvaro sodybos aukštutiniame parke (u.k.25022). Iširtas 154 m² plotas, kuriame aptika XVI-XIX amžiumi datuojamų radinių⁸. 2010 metais archeologiniai žvalgymai atlikti Verkių dvaro sodybos teritorijoje (u.k.756), būsimo ūkinio pastato vietoje (Verkių g.77). Iširtas 6 m² plotas, kuriame aptikta XVIII-XIX amžiumi datuojamų radinių⁹.

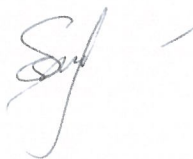
⁷ Žukovskis R., Verkių dvaro sodybos užvažiuojamieji namai // *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais*. V., 2006, p.207.

⁸ Girlevičius L., Verkių dvaro sodybos viršutinis parkas // *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2007 metais*. V., 2008, p.249.

⁹ Mačiulis M., *Verkių g.77, Vilniaus m. Verkių dvaro sodybos teritorijoje (u.k. 756) archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita*. V., 2010, p.10.

Rekonstruojamo gyvenamojo namo bei ūkinio pastato vietose, archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu, siekiant nustatyti ar šioje vietoje yra vertingas kultūrinis sluoksnis, skylpas bus ištirtas kasant po du 1x1 m² šurfus šalia rekonstruojamų pastatų ir keturis 1x1 m² šurfus kasant tolygiai viso sklypo plote. Tyrimus planuojama atlikti gegužės mėnesį. Tyrimų metu, radus archeologiškai vertingą kultūrinį sluoksnį, tyrimų projektas bus koreguojamas.

Archeologė

Simona Širvydaitė

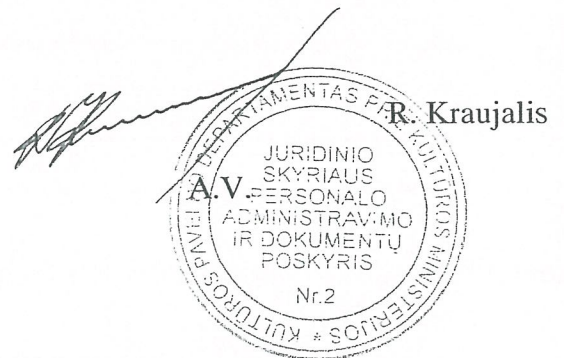
LEIDIMAS

vykdyti archeologinius tyrimus

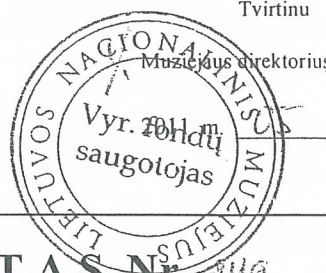
2011-05-04 Nr. 64
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **S. Širvydaitei** vykdyti Verkių dvaro sodybos (756) teritorijos, Verkių g. 79, Vilniaus m., **archeologinius žvalgomojus tyrinėjimus**, taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte. Tyrimų projektas: Verkių g. 79, Vilniaus m. Verkių dvaro sodybos teritorijoje (unikalus kodas 756) archeologinių žvalgomųjų tyrimų projektas, 2011-04-21, Nr. 64.

Kontrolės skyriaus vedėjas

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
2001 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: 2627774, 2121939, faks. (307-5) 2611023

mėn. 21 d.

PRIĖMIMO AKTAS Nr. 249

2011 m. gegužės mėn. 26 d. mes, muziejaus darbuotojas Viduramžių ir naujųjų laikų
archeologijos skyriaus muziejininkė Rasa Semėnaitė
ir archeologė Simona Širvydaitė, gyv. Žirmūnų g. 17 – 29, Vilnius

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinei, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejinės reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
1-6	Puodų f. negl. (molis)	6	gera			
7-9	Puodų f. glaz. (molis)	3	gera			
10	Indelio f. glaz. (molis)	1	gera			
	Radiniai rasti Vilniuje,					
	Verkių g. 79 2011 m.					
	archeologinių žvalgomųjų tyrimų					
	metu. Radiniai priimti pagal					
	ataskaitos ARMA Nr. 745 radinių					
	sąrašą.					